

ma+or

Profiel mede-
werker hybride
leeromgeving

Driehoeksverhoudingen en soft skills: succesfactoren in hybride leeromgevingen

Ontdek de essentiële rol van de driehoeksverhouding tussen docenten, begeleiders en studenten in hybride leeromgevingen. Ingrid Luteijn, HR business partner bij Curio en verantwoordelijk voor het deskundigheidsprogramma, deelt inzichten over de uitdagingen en vereisten van deze dynamische leeromgevingen. Leer waarom soft skills en zowel formele als informele contacten cruciaal zijn voor succesvol functioneren van hybride leeromgevingen.

In de hedendaagse onderwijscontext streven veel mbo-instellingen ernaar om samen met het werkveld leerwerkomgevingen te creëren waarin leren en werken naadloos samensmelten. Deze hybride leeromgevingen (HLO's) vragen van begeleiders een flexibele benadering, waarbij zij hun vak- en pedagogisch-didactische kennis op inventieve wijze moeten inzetten. Zowel het onderwijs als het bedrijfsleven staan voor de uitdaging om aan deze nieuwe manier van werken tegemoet te komen.

Bij Theater de Maagd en Gebouw T in Bergen op Zoom zet Curio zich in om de eerste stappen te zetten op het gebied van hybride leeromgevingen. Met het doel om coole plekken te creëren waar leren en de toekomst vorm krijgen, worden hybride leeromgevingen gecombineerd met slimme technologieën. Het initiatief wordt met vastberadenheid aangepakt, waarbij niet alleen een activerende leeromgeving wordt gecreëerd, maar ook een nieuw curriculum wordt ontwikkeld en een deskundigheidsprogramma voor docenten wordt opgezet.

BEGELEIDING IN HYBRIDE LEEROMGEVINGEN

Het begeleiden van het leerproces in hybride leeromgevingen vormt een complexe uitdaging voor zowel de docenten in het onderwijs als de begeleiders vanuit het bedrijfsleven. Het samenspel tussen het onderwijs- en bedrijfsveld vereist een nauwkeurige afstemming en coördinatie. Binnen de hybride

leeromgeving worden beiden geconfronteerd met nieuwe en onbekende werksituaties, waarbij niet alleen het leerproces centraal staat, maar ook de vraag van het bedrijfsleven. Deze dynamiek legt grote druk op de inrichting van de werkomgeving en het opleidingsaanbod, maar bovenal op de rol van de leermeesters. Zij worden gecon-

fronteerd met de uitdaging om zich aan te passen en te voldoen aan de eisen van een voortdurend evoluerende omgeving.

Ingrid Luteijn, verantwoordelijk voor het deskundigheidsprogramma legt het uit: "In de hybride leeromgeving wordt gebruik gemaakt van zogeheten Open Challenges, waarbij het bedrijfsleven en het onderwijs samenwerken om uitdagende en relevante leersituaties te creëren. In het begeleidingstraject van deze leeromgevingen moeten de docenten en de begeleiders vanuit het bedrijfsleven voortdurend schakelen tussen opdrachtgever, docent en facilitator. Hierbij dienen zij zowel brede als specifieke kennis te hebben, ondersteuning te bieden, te coachen en te luisteren. Deze veelzijdige rol vraagt van de betrokken leermeesters (docenten en werkbegeleiders) een hoge mate van flexibiliteit en aanpassingsvermogen."

Er ontstaat in Bergen op Zoom langzaam maar zeker inzicht in wat er nodig is om een succesvolle leermeester te zijn in een hybride leeromgeving. Hoewel er nog geen formeel onderzoek is verricht, zijn er door Curio interviews afgenomen en is er een drijfverenprofiel van de hybride medewerker opgesteld. Deze

initiatieven dragen bij aan het verkrijgen van een beter begrip van de vereisten en kenmerken die nodig zijn voor effectieve participatie in dergelijke hybride leeromgevingen.

“Op dit moment bestaat er in de hybride leeromgeving nog een duidelijke scheiding tussen de leermeesters uit het onderwijs en die uit het bedrijfsleven”, zo vervolgt Ingrid. “Echter, de uiteindelijke uitdaging ligt in het creëren van een geïntegreerd en samenwerkend leermeesterteam. Het bereiken van dit doel vereist echter nog aanzienlijke inspanningen en een lange weg te gaan. Het samensmelten van de expertises en perspectieven van onderwijs en bedrijfsleven vereist een zorgvuldige afstemming en een geleidelijke verschuiving naar een gedeelde visie en aanpak.”

DRIEHOEKSVERHOUDING DOCENTEN, BEGELEIDERS EN STUDENTEN

In een ideale situatie werken docenten, begeleiders en studenten samen in een driehoeksverhouding om de begeleiding te optimaliseren. Deze vorm van begeleiding stelt studenten in staat om geleidelijk te groeien in hun beroep.

Onderzoek benadrukt de waarde van een driehoeksverhouding tussen docenten, werkplekbegeleiders en studenten in een hybride leeromgeving (Henderson, Ossenberg, & Tyler, 2015 in Nieuwenhuis et al., 2017). Het werken binnen zulke triads bevordert de geleidelijke professionele groei van studenten. Het belang van zowel formele als informele contacten wordt benadrukt, waarbij beide vormen van interactie van evenveel waarde zijn (Nieuwenhuis et al., 2017).

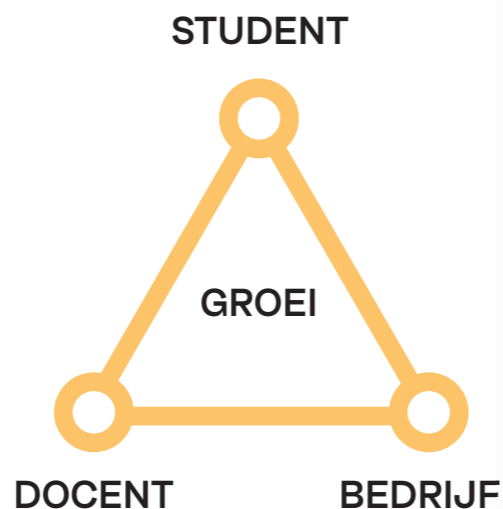
“Zo’n driehoeksverhouding is geen vanzelfsprekendheid en betekent voor docenten en begeleiders dat ze extra tijd moeten investeren en geduld moeten hebben”, zo verklaart Ingrid. “Uit onze interviews blijkt dat leermeesters in een HLO enthousiast moeten zijn om hun vak over te brengen en in staat moeten zijn om vragen te stellen. Daarnaast is het belangrijk dat ze zich kunnen verplaatsen in de belevingswereld van studenten en openstaan voor andere ideeën en werkwijzen. Ze moeten zelf ook bereid zijn om te blijven leren van de studenten en openstaan voor de frisse blik die zij met zich meebrengen. Dit vraagt om een actieve houding van zowel de docenten en als begeleiders. Ze moeten bereid zijn zichzelf te ontwikkelen en te profiteren van de waardevolle inzichten en perspectieven van de studenten.”

SOFT SKILLS EN HARD SKILLS

Soft skills en hard skills zijn allebei van cruciaal belang voor succes in de moderne arbeidsmarkt en hybride leeromgevingen. Ingrid benadrukt aan het eind van het vraaggesprek dat het effectief functioneren van een hybride leeromgeving vraagt om een verandering in de aanpak van zowel begeleiders als studenten, met betrekking tot de vorm, samenwerking en inhoud van het onderwijs. Naast het verwerven van vakmatige kennis en vaardigheden (hard skills) is het essentieel dat docenten, werkplekbegeleiders en studenten ook investeren in de ontwikkeling van soft skills zoals communicatie, samenwerking, probleemoplossing en kritisch denken.

Binnen hybride leeromgevingen groeit het bewustzijn dat soft skills van groot belang zijn voor een succesvolle leerervaring. Daarom is het noodzakelijk dat de driehoeksverhouding tussen docenten, begeleiders en studenten gericht is op het cultiveren en waarderen van deze soft skills, omdat ze een wezenlijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling en het succes van de hybride leeromgeving.

Hoewel er steeds meer aandacht is voor het belang van soft skills naast hard skills in het onderwijs, blijft de integratie ervan in het curriculum en de effectieve waardering ervan een uitdaging. De huidige onderwijs- en beoordelingsmethoden bieden vaak beperkte ruimte om soft skills op een gedegen wijze te beschrijven en te evalueren.

De opkomende behoefte aan soft skills in de hedendaagse samenleving

In de huidige maatschappij wordt de term ‘soft skills, ook wel bekend als (inter)menselijke vaardigheden’, gebruikt als een overkoepelend concept voor alles wat niet direct meetbare technische vaardigheden omvat. Het concept richt zich doorgaans op iemands vermogen om effectief te functioneren binnen zijn of haar sociale omgeving, samen te werken met anderen, en deze vaardigheden aan te wenden om carriëredoelen te bereiken. Het belang van soft skills neemt gestaag toe, waarbij onderzoek aantoont dat 85 procent van individueel succes afhankelijk is van deze vaardigheden, terwijl ‘hard skills’ (zoals opleiding, training en IQ) slechts een bescheiden 15 procent bijdragen.

www.zijinstroom.nl

Instituut Gak wil een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de sociale zekerheid in Nederland door financiële ondersteuning van onderzoek, projecten en leerstoelen. Meer informatie is te vinden op www.instituutgak.nl

rjnconsult
onderwijs

ADVIES
INTERIM
ICT